

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Ion Avram,
Maria Pașova și Ion Duca,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Ion Avram, Maria Pașova și Ion
Duca împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale
raionale Cantemir nr. 8 și Comisiei Electorale Centrale privind
contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2024 a Curții de Apel
Cahul

*(Dosarul nr. 3ra-847/24
NR. PIGD 2-24110982-01-3ra-16102024)*

Depunerea recursului care nu se încadrează în temeiurile prevăzute
la art. 245¹ din Codul administrativ.

Judecătoria Cahul, sediul central – C. Daniliuc
Curtea de Apel Cahul – jud. V. Movilă, E. Dvurecenschii, S. Pilipenco

18 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 2 octombrie 2024, Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au intentat o acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 și Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea unui act administrativ și emiterea unui alt act administrative (f.d. 4-8, Vol. I).

2. În motivarea acțiunii, reclamanții Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca arată că, prin decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024, intitulată „Cu privire la desemnarea candidaturilor membrilor pentru constituirea biroului electoral al secției de votare”, au fost desemnate următoarele persoane pentru funcția de membru al biroului electoral al secției de votare Sadîc (satul Sadîc și satul Taraclia), din partea Consiliului Comunal: Andrei Dimcea, Ana Sobor, Maria Parșova, iar membru supleant - Silvia Rotari.

3. Reclamanții susțin că decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024 a fost comunicată persoanelor desemnate în aceeași zi, iar pe 18.09.2024, secretarul Consiliului Comunal Sadîc, Ion Duca, a transmis această decizie către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 și Comisia Electorală Centrală, utilizând adresa de e-mail cantemir@cec.md.

4. Reclamanții afirmă că Decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024 a intrat în vigoare la data adoptării, este validă și produce efecte juridice.

5. Reclamanții menționează că actul administrativ de desemnare a candidaturilor pentru funcția de membru al Biroului Electoral al secției de votare Sadîc, emis de Consiliul Comunal, trebuie respectat de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8, alte autorități publice și terți.

6. La data de 23 septembrie 2024, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 a adoptat hotărârea nr. 4/39 privind

constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, cu mai multe încălcări, fără a ține cont de Decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024.

7. Reclamanții consideră că hotărârea nr. 4/39 din 23.09.2024 a fost adoptată cu încălcarea art. 38 alin. (10) lit. a), b) din Codul Electoral, care prevede că „membrii biroului electoral al secției de votare se desemnează după cum urmează: 3 membri sunt desemnați de către consiliul local, câte unul este desemnat de fiecare partid politic reprezentat în Parlament.” De asemenea, reclamanții susțin că hotărârea încalcă pct. 7 din Regulamentul de activitate al biroului electoral al secției de votare, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1101/2023, care stabilește aceleași reguli pentru desemnarea membrilor biroului electoral.

8. La data de 26 septembrie 2024, reclamanții au contestat hotărârea nr. 4/39 din 23.09.2024 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 la Comisia Electorală Centrală.

9. Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2978 din 29.09.2024, privind contestațiile (cererile prelabile) nr. CEC-10APr/2 și CEC-10APr/3 din 26 septembrie 2024, depuse de Ion Duca, Ion Avram și Maria Parșova, contestațiile au fost declarate inadmisibile.

10. Reclamanții specifică faptul că hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2978 din 29.09.2024 este ilegală și trebuie anulată, deoarece examinarea contestațiilor a fost efectuată cu încălcarea Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128/2023.

11. Potrivit pct. 16 lit. b) din Regulamentul menționat, membrul raportor are obligația de a comunica autorului contestației referința depusă. Cu toate acestea, reclamanților nu le-a fost comunicată referința depusă de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8, precum și actele anexate la aceasta. Astfel, Comisia Electorală Centrală a încălcat propriul Regulament.

12. Reclamanții atrag atenția asupra faptului că, în cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale, Ion Duca a fost întrebat de către președintele ședinței despre calitatea sa de contestatar. Ion Duca a răspuns că a depus contestația (cererea prelabilă) în calitate de secretar al Consiliului Comunal Sadîc, precum și în calitate de alegător.

13. În cadrul ședinței, Ion Duca a solicitat de două ori o pauză de 10 minute pentru a prezenta împuternicirile delegate lui de către Consiliul Comunal Sadîc, prin Decizia nr. 03/02 din 31.05.2024. Cu toate acestea, președintele ședinței a refuzat să acorde pauza solicitată.

14. Reclamanții indică, de asemenea, că Ion Avram a depus contestația în calitate de consilier PAS în Consiliul Comunal Sadîc, membru al Biroului Electoral al Secției de votare Sadîc nr. 8/39, precum și în calitate de alegător. Cu toate acestea, Comisia Electorală Centrală a considerat că nici Ion Duca, nici Ion Avram nu aveau dreptul de a depune contestația, intitulată cererea prealabilă.

15. Totodată, reclamanții menționează că Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 nu interzice consilierilor locali sau funcționarilor publici să conteste actele administrative, inclusiv cele adoptate de către organele electorale.

16. Referitor la contestația semnată de Maria Parșova, desemnată prin Decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024 ca membru în biroul electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, și care consideră că a fost ilegal omisă din componența acestuia, Comisia Electorală Centrală a considerat, fără temeii justificat, că Maria Parșova este un terț. CEC a argumentat că, potrivit art. 11 alin. (2) din Codul administrativ, „terții ale căror drepturi sunt afectate de un act administrativ individual nu sunt destinatarii acestuia”.

17. Reclamanții susțin, de asemenea, că Comisia Electorală Centrală a formulat o concluzie incorectă, afirmând că „drepturile candidatului desemnat au un caracter subsecvent dreptului de înaintare a candidaturii, fiind un drept al unui terț, admisibil în procedura administrativă doar atunci când dreptul de bază este revendicat de persoana în cauză. În acest caz, nu există nicio persoană care a inițiat procedura prealabilă și care să întrunească criteriile de admisibilitate”.

18. Reclamanții consideră că revendicarea dreptului de către Consiliul local constituie un drept legitim, care poate fi solicitat prin intermediul reprezentantului său delegat, conform deciziei emise de acesta.

19. Reclamanții susțin că Comisia Electorală Centrală s-a contrazis și a ignorat faptul că Maria Parșova nu a depus o cerere prealabilă și că nu ar avea dreptul de a contesta Hotărârea nr. 4/39 din 23.09.2024 privind constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8.

20. Reclamanții argumentează că Maria Parșova, desemnată legal prin decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024 pentru a face parte din componența biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, și nefiind inclusă în componența acestuia, a avut dreptul de a depune cererea prealabilă în calitate de persoană vătămată (alegător). Dreptul ei de a fi inclusă și de a activa în cadrul biroului electoral a fost încălcat.

21. Reclamanții menționează că Hotărârea nr. 4/39 privind constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39 din 23.09.2024, emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8, constituie un act administrativ defavorabil. În acest context, Maria Parșova a avut dreptul de a depune cererea prealabilă, iar Comisia Electorală Centrală era obligată să o admită.

22. Reclamanții susțin că Maria Parșova a fost desemnată legal în calitate de membru al biroului electoral, iar Consiliul Electoral avea obligația de a o include în componența biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39.

23. Reclamanții susțin că, chiar și în situația în care Maria Parșova ar fi considerată terț, ea avea dreptul de a contesta hotărârea ilegală a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 și de a solicita obligarea acestuia să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea, în conformitate cu prevederile art. 205 alin. (5) din Codul administrativ.

24. Reclamanții Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca solicită anularea, ca fiind ilegală, a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2978 din 29.09.2024 „cu privire la contestațiile (cererile prelabile) nr. CEC-10Apr/2 și CEC-10Apr/3 din 26 septembrie 2024, depuse de Duca Ion, Avram Ion și Parșova Maria”. De asemenea, solicită obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 să introducă următoarele modificări în Hotărârea nr. 4/39 privind constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, și anume:

- Să includă în preambulul hotărârii, după textul „nr. 2663/2024”, sintagma „decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024”.
- Să substituie sintagmele „Registrul Funcționarilor Electoralii” la pozițiile „Andrei Dimcea, Ana Sobor” cu sintagmele „reprezentantului Consiliului Comunal Sadîc în baza deciziei Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024”.
- Să înlocuiască sintagma „Secretara Consiliului Comunal Sadîc” de la punctul 3 cu sintagma „Secretarul Consiliului Comunal Sadîc, Ion Duca”.

De asemenea, reclamanții cer obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 să o includă pe Maria Parșova ca membru al Biroului Electoral al Secției de votare Sadîc nr. 8/39, desemnată prin decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 05/01 din 13.09.2024. Totodată, solicită suspendarea executării Hotărârii nr. 4/39 privind constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, până la pronunțarea unei hotărâri definitive.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

25. Prin încheierea din 3 octombrie 2024 a Judecătoriei Cahul, sediul central s-a respins ca neîntemeiată cererea reclamanților Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca cu privier la suspendarea executării Hotărârii nr. 4/39 privind constituirea biroului electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39 (f.d.64-67).

26. Prin hotărârea din 4 octombrie 2024 a Judecătoriei Cahul, sediul central s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 și Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea adoptării unui alt act administrativ (f.d. 131, 138-161, Vol. I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

27. La 7 octombrie 2024 Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au declarat apel prin care au solicitat, casarea hotărârii din 4 octombrie 2024 a Judecătoriei Cahul, sediul central cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii, să fie casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central din 4 octombrie 2024 de respingere a cererii de suspendare a executării hotărârii nr. 4/39 din 23 septembrie 2024 cu privire la constituire blocului electoral al Secției de votare Sadîc nr. 8/39 a Conciliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 (f.d. 133-136, Vol. I). Iar, la 10 octombrie 2024 Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au mai depus cerere de apel motivată (f.d. 177-179, Vol. I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

28. Prin decizia din 11 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul declarat de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca. S-a casat integral hotărârea din 4 octombrie 2024 a Judecătoriei Cahul, sediul central, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reclamanților Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca. S-a emis o nouă decizie, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 și Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea deciziei Comisiei Electorale Centrale asupra cererii prealabile și obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 de a modifica hotărârea cu privire la constituirea biroului electoral al Secției de votare Sadîc nr.8/39, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, dat fiind că reclamanții Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca

nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ (f.d. 197-198, 199-228, Vol. I).

29. În motivarea deciziei, instanța de apel a subliniat că concluzia primei instanțe a fost adoptată pe baza unei aplicări eronate a normelor legii procedurale. Or, instanța de fond și-a motivat hotărârea susținând că reclamanții nu sunt persoane ale căror drepturi au fost încălcate în sensul art.17 din Codul administrativ. Cu toate acestea, instanța a concluzionat că speței i se aplică prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ.

30. Curtea de Apel Cahul a reținut prevederile art. 94 alin. (1) din Codul electoral, conform căruia în calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art.27 lit.g).

31. La caz, Avram Ion, Parșova Maria și Duca Ion nu se încadrează în acest criteriu de contestare, nici în calitate de alegători sau persoane fizice, nici în calitate de consilieri locali, iar Duca Ion nu se încadrează nici în calitate de reprezentant al Consiliului Comunal Sadîc.

32. Astfel, Curtea de Apel Cahul nu a recunoscut dreptul lui Duca Ion de a contesta în calitate de persoană fizică, menționând că Duca Ion, având în prezenta cauză statutul procesual de „reclamant” în calitate de persoană fizică, nu a demonstrat că Hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8 din 23.09.2024, privind constituirea Biroului Electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39, îi afectează în vreun fel drepturile sau libertățile.

33. Instanța de apel a indicat că Ion Duca a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 și a Comisiei Electorale Centrale, poziționându-se ca persoană fizică, fapt evident din menționarea sa în rubrica denumirii reclamanților ca „Duca Ion”, fără a fi indicat că este secretar sau reprezentant al Consiliului Comunal Sadîc. Cererea de chemare în judecată este semnată tot în nume personal, fără specificarea funcției de secretar sau reprezentant al Consiliului Comunal Sadîc. De asemenea, în textul integral al cererii de chemare în judecată, Ion Duca nu a invocat faptul că acționează în numele Consiliului Comunal Sadîc și că această entitate ar fi reclamant în cauză. Deși în cerere a menționat ca deficiență faptul că în ședința de examinare a cererilor prealabile Comisia Electorală Centrală nu i-a acordat un termen de 10 minute pentru a prezenta un document ce atestă împuternicirile sale de reprezentant al Consiliului Comunal Sadîc, acest argument nu poate fi

considerat ca un indiciu că Consiliul Comunal Sadîc ar avea calitatea de reclamant. Forma și conținutul cererii indică clar că reclamantul este persoana fizică Duca Ion.

34. Curtea de apel a relevat că argumentul lui Duca Ion, conform căruia, având împuterniciri de reprezentare a Consiliului Comunal Sadîc, acest consiliu ar trebui să fie considerat reclamant, nu a fost reținut din motivele indicate anterior și suplimentar din cauza naturii controversate a împuternicirilor sale, conform Deciziei Consiliului Comunal Sadîc nr. 03/02 din 31.05.2024. Această decizie i-a acordat lui Duca Ion împuterniciri de reprezentare pentru un termen de 3 ani, începând cu 31 mai 2024, însă la compartimentul împuternicirilor speciale (inclusiv dreptul de a semna și depune cereri de chemare în judecată) există ambiguități. Or, decizia stipulează că Duca Ion are dreptul de a reprezenta Consiliul Comunal Sadîc în instanțele de judecată și de a exercita toate actele procedurale prevăzute de art. 81 al Codului de procedură civilă, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în instanță, de a recurge la arbitraj, de a renunța la pretențiile din acțiune, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a încheia tranzacții sau de a exercita alte acțiuni similare. Această limitare a împuternicirilor nu permite instanței să-l accepte pe Duca Ion ca având dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată în numele Consiliului Comunal Sadîc. Astfel, decizia nr. 03/02 din 31.05.2024 nu confirmă pe deplin poziția apelantului în acest sens.

35. Instanța de apel a menționat că în cazul în care Duca Ion urma să reprezinte interesele Consiliului Comunal Sadîc, împuternicirile sale trebuiau să fie indicate în mod clar în procură, într-o manieră care să excludă orice interpretare susceptibilă de a genera dubii cu privire la drepturile sale speciale (inclusiv dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată). Totuși, Decizia Consiliului Comunal Sadîc nr. 03/02 din 31.05.2024 conține prevederi contradictorii, ceea ce demonstrează că Duca Ion a acționat în calitate de reclamant și nu ca reprezentant al Consiliului, în acțiunea îndreptată împotriva Comisiei Electorale Centrale și a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8.

36. În ceea ce privește depunerea acțiunii de către Avram Ion, instanța de apel a specificat că, deținerea funcției de consilier în cadrul Consiliului Comunal Sadîc și calitatea de membru al Biroului Electoral al secției de votare Sadîc nr. 8/39 nu îi conferă calitatea procesuală necesară pentru a contesta actele emise de autoritățile electorale, cum ar fi Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 sau Comisia Electorală Centrală, această concluzie reiese din prevederile Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017.

37. Așadar, instanța de apel a reținut că Avram Ion și Duca Ion nu au invocat o vătămare personală a drepturilor sau libertăților lor individuale prin Hotărârea nr. 4/39 din 23 septembrie 2024, emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Raionale Cantemir nr. 8. În schimb, ei au invocat un interes general al societății, ceea ce nu poate fi echivalat cu un drept sau interes personal al reclamantilor. Iar, simpla calitate de consilier local a lui Avram Ion nu îi conferă automat dreptul de a contesta orice act administrativ electoral în nume propriu, ci doar în situația în care actul respectiv afectează un drept sau interes legitim personal.

38. Referitor la Maria Parșova, Curtea de apel Cahul a notat că conform art. 94 din Codul electoral, doar concurenții electorali, grupurile de inițiativă, alegătorii sau persoanele juridice cu interese legitime pot depune contestații în materie electorală. Maria Parșova, deși a fost desemnată de Consiliul Comunal Sadîc, nu are un interes juridic personal pentru a contesta în nume propriu această hotărâre, deoarece dreptul de a fi desemnat într-un birou electoral este un drept al Consiliului, nu al persoanei nominalizate. Orice revendicare trebuie făcută de organul care a desemnat persoana, nu de aceasta.

39. În final, instanța de apel a concluzionat că nu sunt justificați reclamanții Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca de a invoca un interes propriu din ipostaza lor de alegători, or, hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr.4/39 din 23.09.2024 nu este susceptibilă sub nici un aspect de a avea incursiune în dreptul activ al alegătorului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

40. La 14 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au depus recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2024 a Curții de Apel Cahul, prin care au solicitat scutirea de la plata taxei de timbru în temeiul pct. 3 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 20 din 26 septembrie 2024 și admiterea recursului (f.d. 2-5, Vol. II). Iar, pe 17 octombrie 2024, Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au depus recurs motivat și supliment la cererea de recurs (f.d. 42-43, 45-48, 51, Vol. II).

ARGUMENTELE RECURSULUI

41. În motivarea recursului, Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca au reiterat circumstanțele de fapt și de drept similare celor expuse anterior în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

42. De asemenea au apreciat critic concluzia instanței de apel, conform căreia apelanții nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ. Având în Vedere că reclamantii/apelanții, Avram Ion și Duca Ion, au invocat dreptul lor propriu de alegători, precum și de reprezentanți ai Consiliului Comunal Sadic, ale cărui decizii au fost ignorate sau neglijate.

43. Referitor la Parșova Maria, recurenții au menționat că aceasta a fost lezată în drepturile sale și a avut un interes legitim de a contesta refuzul de a fi inclusă în componența Consiliului Electoral. Ea a fost afectată prin faptul că, deși a fost desemnată de Consiliul Comunal Sadic (o autoritate prevăzută de lege), nu a fost inclusă în mod ilegal în componența Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8. Neincluderea și ignorarea acestui drept de către instanța de fond și Curtea de Apel Cahul reprezintă un refuz nejustificat și ilegal al Consiliului Electoral de a-i recunoaște acest drept și interes legitim. Instanțele de judecată au considerat în mod nemotivat că Parșova Maria nu este o persoană vătămată, deși vătămarea sa a fost reală și efectivă. Includerea ei în componența Consiliului Electoral ar fi asigurat legalitatea funcționării organului electoral, iar Parșova Maria ar fi activat și ar fi fost remunerată pentru munca prestată, conform prevederilor art. 45 din Codul electoral.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

44. Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 11 octombrie 2024 și a notificat decizia motivată lui Ion Avram și Ion Duca la 15 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 232, Vol. I). Cererea de recurs a fost depusă la 14 octombrie 2024. În condițiile enunțate, instanța de recurs conchide că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 95 alin. (1) din Codul electoral.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

45. Prin referința depusă la 16 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Cantemir nr. 8 a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 12-14, Vol. II).

46. Prin referința depusă la 17 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil conform prevederilor art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ (f.d. 35-37, Vol. II).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

47. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

48. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

49. Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

50. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

51. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

52. Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

53. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

54. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

55. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

56. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

58. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera

netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

60. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

61. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

62. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu

cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

63. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca.

64. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230 și 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Ion Avram, Maria Parșova și Ion Duca.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă